

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/8/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724202771
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8724202771.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Har Tzvi a JUDr. Moniky Tobiašovej v právnej veci navrhovateľa: V. N. Y., narodeného X.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, C. a osoby oprávnenej z výživného : I. Y. Y., narodená XX.X.XXXX, bytom N. XXX/X, C., o návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 29Pc/9/2024-41 zo dňa 25.09.2024, takto

rozhodol:

Mení rozsudok tak, že:

- Vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči plnoletej I. Y. Y. zaniká ku dňu XX.XX.XXXX.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je posúdenie dôvodnosti zániku vyživovacej povinnosti navrhovateľa k plnoletej oprávnenej dcére. Navrhovateľ podal návrh na vyslovenie súdu na zrušenie vyživovacej povinnosti ku dňu 18.06.2024, následne v priebehu konania návrh upravil so žiadosťou o zánik tejto povinnosti k 22.05.2024 s poukazom na to, že oprávnená ukončila vysokoškolské štúdium, dlhodobo odmieta s ním ako s otcom akýkoľvek kontakt, neinformuje ho o pokračovaní v štúdiu, či iných aktivitách. Informácie má len od súdneho exekútora resp. od tretích osôb.

2. Oprávnená osoba súhlasila so zrušením vyživovacej povinnosti k 18.06.2024. Neskôr v priebehu konania žiadala, aby sa tak stalo až k 30.08.2024. Skutočnosť, že vysokoškolské štúdium ukončila potvrdila.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Poprad (ďalej aj ako „súd“) ako súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 29Pc 9/2024- 41 zo dňa 25.09.2024 rozhodol tak, že:

„I. Z r u š u j e vyživovaciu povinnosť navrhovateľa V. N. Y., nar. X.X.XXXX voči plnoletému dieťaťu I. Y. Y., nar. XX.X.XXXX, naposledy upravenú rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 15Pc/38/2020-439 zo dňa 8.4.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č.k. 23CoP/29/2022-522, zo dňa 10.1.2023, počnúc dňom 3.7.2024.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

4. Súd svoje rozhodnutie odôvodňuje tým, že zo zisteného skutočného stavu vyplynulo, že o vyživovacej povinnosti navrhovateľa k plnoletému dieťaťu bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Poprad, č. k.: 15Pc/38/2020-439 zo dňa 8.4.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k.: 23CoP/29/2022-522, zo dňa 10.1.2023. Oprávnená dňa 22.5.2024 zložila na W. fakulte B. univerzity poslednú štátnu skúšku, čím úspešne ukončila štúdium v odbore všeobecné lekárstvo. Následne bola od 23.5.2024 evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny C. ako uchádzačka o zamestnanie. Od 1.8.2024 je zamestnaná, pracuje vo Q. nemocnici B..

5. Rozhodnutie odôvodňuje tým, že aj napriek tomu, že navrhovateľ žiadal zrušiť vyživovaciu povinnosť ku dňu ukončenia vysokej školy ako ku dňu, kedy sa oprávnená stala schopnou samostatne sa živiť, súd jeho návrhu nemohol vyhovieť. Vyživovaciu povinnosť možno upravovať so spätnými účinkami len v prípadoch výživného pre maloleté deti. V prípade plnoletých detí nie je prípustné rozhodovať o zmenách/ zrušení vyživovacej povinnosti skôr, než odo dňa podania návrhu. Súd zdôrazňuje, že k zrušeniu vyživovacej povinnosti dochádza od momentu, kedy oprávnená nadobudla schopnosť samostatne sa živiť, avšak je nevyhnutné tento stav potvrdiť súdnym rozhodnutím. Pokiaľ ide o návrh plnoletej dcéry, ktorým žiadala o zrušenie vyživovacej povinnosti ku dňu 31.8.2024, uvedenému návrhu súd nevyhovel práve s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti. I keď z praktického a ľudského hľadiska by bolo možné porozumieť jej tvrdeniam o tom, že medzi ukončením vysokej školy a reálnym nástupom do práce ubehol určitý čas, ktorý bol spojený s plnením si rôznych povinností, avšak nejedná sa o dôvod, pre ktorý by mala vyživovacia povinnosť trvať i naďalej. Pre zánik vyživovacej povinnosti je rozhodné len naplnenie zákonného predpokladu -a to schopnosti sa živiť samostatne.

6. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 78 ods.1, § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového konania.

III. Obsah odvolania vyjadrení k odvolaniu

8. Proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhuje, aby odvolací súd zmenil dátum zániku jeho vyživovacej povinnosti, a to ku dňu 22.05.2024. Nesúhlasí so záverom súdu, aby bola zrušená vyživovacia povinnosť až odo dňa podania návrhu. V tejto súvislosti poukazuje na zákonné ustanovenia Zákona o rodine ako aj § 157 a § 231 Civilného sporového poriadku. Poukazuje na viaceré rozhodnutia súdov, ktoré za rozhodujúce pre zrušenie vyživovacej povinnosti u plnoletého dieťaťa považujú nie deň podania návrhu zrušenie vyživovacej povinnosti, ale okamih zmeny. Má za to, že súd vyhovel iba čiastočne jeho návrhu, keď zrušil, ale až odo dňa 03.07.2024, teda ide o nesprávne rozhodnutie. Navrhuje, aby odvolací súd pristúpil k zmene a zrušil jeho vyživovaciu povinnosť počnúc dňom 22.05.2024 a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov celého konania.

9. Vyjadrenie bolo podané oprávnenou osobou. Vo vyjadrení uvádza, že po štúdiu bola fyzicky a psychicky vyčerpaná. Je pravdou, že schopnosť nadobudla v deň nasledujúcom po 22. máji 2024, nemohla sa však zamestnať. Diplom o absolvovaní štúdia obdržala až 27.06.2024 a zamestnala sa od 01.09. 2024. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli

a dospel k záveru, že odvolanie bolo podané dôvodne. Svoje rozhodnutie argumentuje odvolací súd nasledovne.

11. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav vecí potrebný pre prijatie záveru o vyslovení súdom zániku vyživovacej povinnosti povinného z platenia výživného k oprávnenej. Súd zabezpečil dostatok dôkazov, z ktorých vyplynuli zistenia, ktoré neboli medzi účastníkmi konania sporné. Oprávnená osoba ukončila vysokoškolské štúdium v odbore všeobecné lekárstvo na W. fakulte B. univerzity dňa 22.05. 2024. Následne bola od 23.05.2024 evidovaná na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny C. ako uchádzačka o zamestnanie a od 01.09.2024 je zamestnaná vo Q. nemocnici v B.. Rovnako tak je správny záver súdu prvej inštancie o konštatovaní, že oprávnená plnoletá nadobudla schopnosť samostatne sa živiť ukončením štúdia. Tieto závery plynúce zo skutočného stavu sú dostatočné pre prijatie záveru o tom, že návrh navrhovateľa je oprávnený. Rozhodnou sa však stala otázka posúdenia okamžiku, kedy vyživovacia povinnosť povinného rodiča k oprávnenej zanikla. Navrhovateľ požadoval konštatovanie súdu k 18.06.2024, v priebehu konania k 22.05.2024. Súd zo skutočného stavu prijal záver, že je dôvodné konštatovať, že došlo k zániku vyživovacej povinnosti od podania návrhu

12. Odvolateľ v podanom odvolaní namieta nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie pokiaľ stanovil za okamžik zániku vyživovacej povinnosti až v deň podania návrhu, teda deň 03.07.2024. V prejednávanej veci sa tak primárne rozhodnou otázkou stala otázka posúdenia okamžiku, kedy je dôvodné prehlásiť súdom, že vyživovacia povinnosť povinného k oprávnenej zanikla.

13. Je samozrejme, že zánik vyživovacieho záväzku rodiča k dieťaťu vzniká a zaniká ex lege s tým, že pokiaľ sa rodič domáha, aby súd rozhodol o tom, že plnoletému dieťaťu už právo na poskytovanie výživného nenáleží, ide o určovací návrh, lebo predmetom konania nie je plnenie v podobe výživného, ale iba existencia vyživovacieho záväzku. Súd tak svojím rozhodnutím majúci deklaratórnu povahu iba prehlasuje, že vyživovacia povinnosť zanikla a k akému okamžiku sa tak stalo. V prejednávanej veci medzi účastníkmi konania v priebehu konania nedošlo k zhode o okamžiku zániku tejto vyživovacej povinnosti. Oprávnený má za to, že došlo už v deň, kedy ukončila vysokoškolské štúdium oprávnená a nie sú rozhodné okolnosti získania diplomu, možnosti zamestnať sa a podobne. Rozhodným okamžikom je nadobudnutie jej schopnosti samostatne sa živiť.

14. Odvolací súd tak po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, avšak pri právnom posúdení veci nepostupoval správne pokiaľ prijal záver, že je možné rozsudkom vysloviť zánik vyživovacej povinnosti v zmysle návrhu navrhovateľa až odo dňa podania návrhu.

15. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

16. Podľa § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

17. Podľa § 231 CSP, rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

18. Reagujúc na odvolacie námietky navrhovateľa má odvolací súd za to, že výklad ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine v nadväznosti na § 231 CSP umožňuje zrušiť vyživovaciu povinnosť ku dňu zmeny pomerov, a to aj pred podaním návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti. Odvolací súd naďalej považuje za relevantný náleží Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 473/201v ktorom sa uvádza, že ust. § 163ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ktorý zodpovedá obsahovému zneniu súčasného ust. § 213 CSP) vymedzuje okamihy, od ktorého pri absencii osobitnej právnej úpravy možno zmeniť rozhodnutie súdu v dôsledku zmeny pomerov, pričom výklad § 77ods. 1 a § 78ods. 1 Zákona o rodine pripúšťa aj takúto interpretačnú alternatívu, keďže tieto paragrafy neobsahujú osobitnú

úpravu doby, v ktorej možno uplatniť zmenu pôvodného rozhodnutia v prípade, že sa navrhuje zrušenie prípadne zníženie vyživovacej povinnosti.

19. Odvolací súd poznajúc aj názor, ktorým sa riadil súd prvej inštancie prijal odlišne stanovisko ako súd prvej inštancie a je toho názoru, že zánik vyživovacej povinnosti nastáva s účinkami od toho dňa, keď odpadli podmienky pre jej ďalšie trvanie, t. j. keď dieťa nadobudne schopnosť samé sa živiť, a to i spätne, t. j. pred dátumom podania návrhu na zrušenie.

20. Z ustanovenia § 78 Zákona o rodine nevyplýva, že zrušenie alebo zníženie výživného (okrem výživného pre maloleté deti) je možno len od podania návrhu, len to, že také konanie môže začať len na návrh. Je potrebné rozlíšiť rozhodnutie súdu, ktorým deklaruje zánik vyživovacej povinnosti od návrhu na zvýšenie, respektíve zníženie vyživovacej povinnosti, kedy je daná osobitná právna úprava výslovne upravujúca možnosť priznania aj spätne takéhoto výživného podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov vo vzťahu k okamžikom zániku vyživovacej povinnosti pri plnoletých deťoch porovnaj, napríklad rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP 26/2020, sp. zn. 13CoP 1/2018, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoP 4/2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP 144/2011, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co 348/201,7 rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoP 39/2019. Súd prvej inštancie konštatuje správne, že zánik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je v súlade s § 62 ods. 1 Zákona o rodine spojený s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť, ktorou sa rozumie schopnosť samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu. Vyživovacia povinnosť zanikne spravidla riadnym ukončením štúdia samozrejme, že existujú vždy konkrétne okolnosti prípadu kedy môže zaniknúť skôr, či neskôr. Ide o určité objektívne ako aj subjektívne okolnosti, ktoré znemožňujú plnoletému dieťaťu nadobudnúť schopnosť sa samostatne živiť.

21. Pokiaľ ide o posúdenie schopnosti plnoletej dcéry navrhovateľa a schopnosti sa živiť odvolací súd mal za to, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ukončila štúdium záverečnou skúškou dňa 22.05.2024 na Lekárskej fakulte B. univerzity. Od 23.05.2024 sa zaevidovala na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v C.. Nebola sporná medzi účastníkmi skutočnosť, ktorým dňom ukončila oprávnená z výživného vysokoškolské štúdium.

22. V zmysle § 65 ods. 1 zákona číslo 131/2002 Z.z. o Vysokých školách okrem iného štúdium sa riadne skončí dňom vykonania štátnej skúšky alebo jej poslednej čas časti, ak študijný program vyžaduje štátnu skúšku. Štúdium sa skončí dňom poslednej štátnej skúšky ako to vyplýva z citovaného zákonného ustanovenia. Je dôvodné mať za to, že až nasledujúcim dňom po ukončení vysokoškolského štúdia došlo k zániku vyživovacej povinnosti, pretože ten nasledujúci deň sa oprávnená stala evidovanou uchádzačkou o zamestnanie na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v C.. Nie je teda možno súhlasiť s odvolateľom, že k zániku vyživovacej povinnosti došlo už dňom 22. mája 2024. Evidenciou na úrade práce sa tak potvrdzuje, že mohla oprávnená začať vykonávať pracovnú činnosť respektíve, že nadobudla schopnosť sa samostatne živiť momentom jej evidencie na príslušnom úrade.

23. Vzhľadom na tieto skutočnosti má odvolací súd za to, že je možné od 23. mája 2024 s prihladnutím na okolnosti prípadu mať za to, že evidenciou na stane oprávnenej na príslušnom úrade práce došlo k preukázateľnej nadobudnutej schopnosti samostatne sa živiť.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené argumenty odvolací súd pristúpil k zmene rozsudku súdu prvej inštancie v časti stanovenia okamihu, kedy sa deklaruje zánik vyživovacej povinnosti povinného k oprávnenej, rešpektujúc aj dispozitívny úkon navrhovateľa, ktorým v priebehu konania navrhol zrušenie vyživovacej povinnosti od 22. mája 2024. V súhrne všetkých uvádzaných úvah a súvislosti tak odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok postupom podľa § 388 ods. 1 CSP.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 57, § 58, § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov celého konania. Návrh na náhradu trov konania nebol podaný a neboli zistené dôvody pre aplikáciu § 55 CMP.

26. Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 :0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).